

Ασφάλεια στο διαδίκτυο

Η χρησιμότητα του Διαδικτύου είναι δεδομένη για τον πολίτη της Κοινωνίας της Πληροφορίας και οι υπηρεσίες που προσφέρει το καθιστούν πολύτιμο εργαλείο της μαθησιακής διαδικασίας. Ωστόσο, η ορθή και ασφαλής αξιοποίησή του από τους μαθητές απαιτεί την ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων. Η φύση του Διαδικτύου δεν εγγυάται ασφάλεια για τον ανήλικο χρήστη, καθώς οι δημοσιευμένες πληροφορίες δεν χαρακτηρίζονται πάντα από καταλληλότητα και εγκυρότητα, ενώ οι ταυτότητες και οι σκοποί των συντακτών δεν είναι πάντα εμφανείς.

Οι παρακάτω οδηγίες - συμβουλές ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου είναι από το [Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο](#) και απευθύνονται σε γονείς, εκπαιδευτικούς και μαθητές. Εκείνο που προέχει είναι η γνώση και όχι η δαιμονοποίηση του διαδικτύου που μοιάζει ο εύκολος δρόμος κυρίως για τους γονείς. Το Διαδίκτυο μέρος της καθημερινής μας ζωής, εργαλείο της μαθησιακής διαδικασίας, αποτελεί μια απτή πραγματικότητα στην οποία ανήκουμε και συμμετέχουμε ενεργά.

A. Γονείς

Το [Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο](#) κατέγραψε μια σειρά από συμβουλές, θέλοντας να εξασφαλίσει την ασφαλή παρουσία των παιδιών σας στη δικτυακή κοινωνία, την καλή χρήση των υπηρεσιών του διαδικτύου και την αποτροπή ανεπιθύμητων συμπεριφορών. Θεωρούμε χρήσιμο να τις διαβάσετε προσεκτικά:

1. Φροντίστε να ενημερωθείτε για το διαδίκτυο.
2. Αντιμετωπίστε το διαδίκτυο ως ένα σύγχρονο αγαθό με πολλές θετικές πτυχές και σαφώς λιγότερες αρνητικές.
3. Δείξτε στα παιδιά σας πώς να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο με ασφάλεια. Συζητήστε μαζί τους για τους πιθανούς κινδύνους που υπάρχουν.
4. Μάθετε στα παιδιά σας να μη δίνουν ποτέ προσωπικά στοιχεία τους και πληροφορίες σε αγνώστους στο διαδίκτυο.
5. Μάθετε στα παιδιά σας να μην απαντούν ποτέ σε πρόστυχα ή δελεαστικά μηνύματα. Εξηγήστε τους πως αν λάβουν τέτοια μηνύματα ή μηνύματα που δεν κατανοούν, δε φταίνε αυτά και ότι θα πρέπει να σας ενημερώσουν.
6. Αναφέρετε άμεσα τέτοια κρούσματα στον πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου (ISP) που χρησιμοποιείτε.
7. Προσπαθήστε να δημιουργήσετε μια οικογενειακή συμφωνία για τη χρήση του διαδικτύου στο σπίτι.
8. Τοποθετήστε τον υπολογιστή σε χώρο του σπιτιού με άμεση πρόσβαση από όλα τα μέλη της οικογένειας.
9. Δημιουργήστε μια λίστα με προτεινόμενους δικτυακούς τόπους και παιδικές ιστοσελίδες.
10. Να επιβλέπετε τα παιδιά, ιδιαίτερα τα μικρότερα, κατά τη σύνδεσή τους με το διαδίκτυο και ειδικά κατά τις πρώτες προσπάθειές τους.
11. Ελέγχετε τακτικά τις ιστοσελίδες που επισκέπτονται τα παιδιά μέσω των «Αγαπημένων» και του «Ιστορικού» του προγράμματος φυλλομετρητή (browser) που χρησιμοποιείτε.
12. Εγκαταστήστε στον υπολογιστή του σπιτιού σας κάποιο ειδικό φίλτρο για τον έλεγχο του περιεχομένου του διαδικτύου. Δείτε [εδώ](#) μια ενδεικτική αξιολόγηση μερικών από αυτά.
13. Ενημερωθείτε από τον πάροχο διαδικτύου (ISP) που χρησιμοποιείτε για τις λύσεις γονικού ελέγχου (parental control) που προσφέρει.
14. Συστρατευτείτε στην καταπολέμηση του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο, καταγγέλλοντας οποιαδήποτε ιστοσελίδα με παράνομο περιεχόμενο στην Ελληνική Γραμμή Αναφοράς Παράνομου Περιεχομένου στο Διαδίκτυο (www.safeline.gr).

B. Εκπαιδευτικοί

Το [Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο](#) θέλοντας να εξασφαλίσει την ασφαλή παρουσία των μαθητών σας στη διαδικτυακή κοινωνία και την καλή χρήση των υπηρεσιών του διαδικτύου, κατέγραψε μια σειρά από συμβουλές και προτάσεις, οι οποίες αφήνονται στη δημιουργική κριτική σας για την εφαρμογή τους ή όχι.

1. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ενημερωμένοι για τη σύγχρονη δικτυακή πραγματικότητα, για τις πολλές και σημαντικές δυνατότητες, αλλά και για ορισμένους κινδύνους που υπάρχουν. Να είναι ενημερωμένοι τι κάνουν οι μαθητές τους στο διαδίκτυο και με τι σκοπό το χρησιμοποιούν.
2. Σας προτείνουμε να διαβάσετε προσεκτικά τις προτάσεις μας προς τους μαθητές, καθώς αφορούν εν γένει κάθε χρήστη του διαδικτύου και θα πρέπει να εφαρμόζονται στο περιβάλλον του Σχολικού Εργαστηρίου Πληροφορικής και Εφαρμογών Η/Υ.
3. Οι εκπαιδευτικοί με τις ενέργειες και το παράδειγμά τους μπορούν να προωθήσουν στην πράξη τις πρακτικές καλής χρήσης του διαδικτύου και των διαδικτυακών υπηρεσιών γενικότερα.
4. Πρακτικά, οι εκπαιδευτικοί μπορούν:
  - Να κάνουν μια συζήτηση με τους μαθητές στην τάξη για το διαδίκτυο και να καταλήγουν στη συνέχεια στη διαμόρφωση μιας συμφωνίας για τη χρήση του στο σχολείο.
  - Να δημιουργήσουν τη δική τους λίστα με προτεινόμενες σελίδες, με κατάλληλο περιεχόμενο, που θα αναδεικνύει τις ανθρώπινες αξίες και θα πρόαγει το γνωστικό και πνευματικό επίπεδο των μαθητών τους.
  - Να διδάσκουν τους μαθητές τους να μη δίνουν ποτέ προσωπικά στοιχεία και πληροφορίες στο διαδίκτυο.
  - Να ελέγχουν τα «Αγαπημένα» (bookmarks) και το «Ιστορικό» (history) του προγράμματος φυλλομετρητή (browser) για να δουν ποιες σελίδες επισκέπτονται οι μαθητές τους.
  - Αν εντοπίζουν σελίδες με ακατάλληλο περιεχόμενο που περνάνε από τα φίλτρα του ΠΣΔ θα πρέπει να στέλνουν σχετική αναφορά στο διαχειριστή, στη διεύθυνση cachemaster@sch.gr.
5. Συνιστούμε να δίνετε ιδιαίτερη μέριμνα στην απεικόνιση των μαθητών σας στις σχολικές ιστοσελίδες. Εφόσον υπάρχουν φωτογραφίες μαθητών, τότε, για την ασφάλεια των παιδιών, θα πρέπει να είναι χαμηλής ανάλυσης, τραβηγμένες από μακριά ή με αλλοιωμένα χαρακτηριστικά. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να αντιστοιχίζεται φωτογραφία μαθητή με τα προσωπικά του στοιχεία (όνομα, επώνυμο, τάξη κτλ.).
6. Αναγνωρίζουμε στους εκπαιδευτικούς το δικαίωμα να επιβλέπουν το περιεχόμενο του διαδικτύου που προσπελαίνουν οι μαθητές και να επιλέγουν αυτό που θεωρούν σωστό για τους μαθητές τους ή τουλάχιστον να προβαίνουν σε σχετικές συστάσεις.
7. Καλούμε τους εκπαιδευτικούς να συστρατευτούν στην καταπολέμηση του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο.

Γ. Μαθητές

Οδηγίες καλής χρήσης του διαδικτύου

1. Τα μηνύματα Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου και οι πληροφορίες που αποστέλλετε με οποιοδήποτε τρόπο σε άλλους χρήστες του διαδικτύου δεν πρέπει:

- Να προσβάλλουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις διάφορες μειονότητες.
- Να σχετίζονται με παράνομες πράξεις.
- Να έχουν υβριστικό χαρακτήρα ή διαφημιστική χροιά.
- Να τους προσβάλλουν, αλλά να ακολουθούν τους νόμους, τα χρηστά ήθη και τα ήθη χρήσης του διαδικτύου.

2. Μη διακινείτε δικτυακούς τόπους και γενικότερα πληροφορίες που:

- Προπαγανδίζουν την επιθετική συμπεριφορά, το μίσος και το ρατσισμό.
- Προωθούν τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και τα τυχερά παιχνίδια.
- Περιέχουν πορνογραφικό περιεχόμενο.
- Αναφέρονται σε παραβιάσεις ασφάλειας διαφόρων συστημάτων.
- Αφορούν την παράνομη διανομή προγραμμάτων.
- Περιέχουν οπτικοακουστικό υλικό-προϊόν πνευματικής δημιουργίας που προστατεύεται.
- Αφορούν υλικό με διαφημιστικά banner.

3. Ελέγχετε προσεκτικά το περιεχόμενο των μηνυμάτων σας για την απομάκρυνση ιών ή άλλων στοιχείων που μπορεί να βλάψουν άλλους χρήστες του διαδικτύου.

4. Χρησιμοποιείτε υπολογιστή με λογισμικό προστασίας από τους ιούς (antivirus), το οποίο να είναι ενεργό και να ανανεώνεται αυτόματα με τους νέους ιούς από τον κατασκευαστή του.

Τι δεν πρέπει να κάνετε στο διαδίκτυο

1. Τα άτομα που γνωρίζετε στο διαδίκτυο δεν είναι πάντοτε αυτά που ισχυρίζονται ότι είναι. Μπορεί να σας λένε ψέματα, για να κερδίσουν την εμπιστοσύνη σας.

2. Μη δίνετε ποτέ τα προσωπικά σας στοιχεία, ούτε να αποκαλύπτετε σε άλλους χρήστες του διαδικτύου πληροφορίες που αφορούν τους φίλους σας, την οικογένειά σας ή το σχολείο σας.

3. Μην αποκαλύπτετε τους κωδικούς πρόσβασης (password) που χρησιμοποιείτε.

4. Μην επιχειρείτε συναλλαγές μέσω του διαδικτύου για την αγορά προϊόντων και μη δίνετε στοιχεία που αφορούν πιστωτικές κάρτες.

5. Να είστε επιφυλακτικοί ως προς την αποδοχή όσων διαβάζετε στο διαδίκτυο ή αυτών που σας λένε οι άλλοι χρήστες του, πριν το υποβάλετε στην κρίση σας.

- 6.** Συζητήστε με τους δασκάλους σας, τους γονείς σας και με πρόσωπα που εμπιστεύεστε για τις δραστηριότητές σας στο διαδίκτυο, ιδιαίτερα αν αντιμετωπίσετε οτιδήποτε περίεργο ή ασυνήθιστο.
- 7.** Να έχετε πάντα υπόψη σας ότι τα προϊόντα της πνευματικής δημιουργίας (μουσική, λογοτεχνία, κινηματογράφος, βίντεο κτλ.) προστατεύονται από τους νόμους και η διανομή τους μέσω του διαδικτύου είναι παράνομη πράξη.
- 8.** Το ίδιο παράνομη πράξη θεωρείται και η διακίνηση προγραμμάτων υπολογιστών (Software), εκτός και αν ανήκουν στην κατηγορία του Ελεύθερου Λογισμικού (Open source software).
- 9.** Μην ανοίγετε μηνύματα e-mail και επισυναπτόμενα αρχεία από άγνωστους αποστολείς με περίεργα θέματα (subject) ή χωρίς θέμα. Είναι πολύ πιθανό να περιέχουν ιούς και να προκαλέσουν σοβαρά προβλήματα στον υπολογιστή σας.
- 10.** Μη χρησιμοποιείτε άκριτα οποιοδήποτε πρόγραμμα βρίσκετε στο διαδίκτυο. Δεν είναι όλα τα προγράμματα ασφαλή, ακόμη και αν εμφανίζονται ως παιχνίδια. Σας ευχόμαστε καλή πλοήγηση!